

Nr 154.

Av herr **Lodenus m. fl.**, om utsträckning av tiden för avlämnande av jordbrukares självdeklarationer.

Jämlikt 36 §, 1 mom., taxeringsförordningen skall självdeklaration avgivas senast den 15 februari taxeringsåret. Verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag eller står under offentlig kontroll, så ock annan som näst föregående år enligt lag varit skyldig föra handelsböcker må dock åtnjuta anstånd med deklarationens avlämnande till den 31 mars, därest räkenskapsåret gått till ända senare än den 31 oktober året näst före taxeringsåret. På särskild ansökan av deklarationskyldig, som visar, att i följd av hans förvärvskällors särskilda beskaffenhet eller verksamhetens mera betydande omfattning eller annan omständighet av säregen beskaffenhet hinder möter att avlämna självdeklaration inom nyss angiven tid, må vederbörande taxeringsintendent utsätta särskild tid för avlämnandet. Enligt gällande bokföringslag åligger icke bokföringsskyldighet för utövare av jordbruk och skogsbruk. Däremot åligger sådan skyldighet största delen av bl. a. utövarna av hantverk. Detta under förutsättning att i rörelsen, utöver rörelseidkaren, maka och barn under 16 år, sysselsättas minst två andra personer. För rena affärsidkare gäller samma om, utöver rörelseidkaren själv, maka och barn under 16 år, jämväl en annan person sysselsättes. Nämnade kategorier näringsidkare, de flesta med förhållandevis ringa rörelse, äga till följd av bokföringsskyldigheten jämlikt 36 § taxeringsförordningen — under förutsättning att räkenskapsåret gått till ända senare än den 31 oktober året näst före taxeringsåret — obligatoriskt uppskov med deklarationens avlämnande till den 31 mars. Jordbrukets utövare ha på grund av att bokföringsskyldighet icke föreligger icke någon obligatorisk rätt till uppskov med avlämnande av deklarationen efter den 15 februari under taxeringsåret. För att kunna avlämna deklarationen senare är en jordbrukare sålunda helt beroende av taxeringsintendentens medgivande. I praxis har visats en allt större obenägenhet att medgiva anstånd med avlämnandet. För ett synnerligen stort flertal av jordbrukets utövare torde den nämnda tidsfristen till den 15 februari vara alltför ringa. En ingalunda obetydlig del av dessa jordbrukare har för övrigt jordbruksrörelse av en sådan omfattning, att ordnad bokföring är nödvändig för deklarationens upprättande. Denna bokföring är ofta av betydligt större omfång och av mera komplicerad natur än mången enligt bokföringslagen bokföringsskyldig näringsutövarers. Det synes därför föga konsekvent att en näringsidkare, som utövar en verksamhet av betydande omfattning och för denna näring har fullständig och

ofta omfattande bokföring men enligt gällande lag icke är bokföringsskyldig, icke skall komma i åtnjutande av det anstånd med deklarationens avgivande, som utövare av näring med betydligt mindre omfattning men av bokföringsskyldig karaktär åtnjuter. Det är givet, att ett generellt medgivande för samtliga jordbrukets utövare i Sverige med avlämnande av deklarationen till en tidpunkt senare än den 15 februari under taxeringsåret skulle stöta på praktiska svårigheter inom taxeringsarbetet. Det synes emellertid icke vara omöjligt att med uppdragande av de gränser, som gälla för bokföringsskyldighet för hantverkare, kunna få fram en lämplig avgränsning. Därest sålunda jordbrukare i medeltal förutom make och barn under 16 år under året sysselsätter minst två andra personer, kunde ifrågasättas, huruvida icke en utvidgad tid för avlämnandet av deklarationen kunde medgivas. Man skulle därmed sannolikt komma i nära överensstämmelse med den gräns, som 1943 års jordbrukstaxeringssakkunniga uppdragit för bokföringsskyldighet för jordbrukets utövare. Nämnda sakkunniga ha som bekant i sitt betänkande om omläggning av jordbrukstaxering och överförande av bokföringsskyldighet för jordbrukets utövare föreslagit bokföringsskyldighet för den som brukar jordbruksfastighet med ett vid senaste fastighetstaxeringen åsatt taxeringsvärde (jordbruksvärde och skogsvärde) av lägst 60 000 kronor. Antalet jordbruk med ett dylikt taxeringsvärde torde icke uppgå till stort mer än 20 000. Det kan måhända synas mera rationellt att ha taxeringsvärdet som utgångspunkt vid bestämmande av huruvida uppskov med deklarationen skall kunna erhållas. En nära överensstämmelse med uppskovsrätt för utövare av näring av bokföringsskyldigt slag torde likväl uppnås, då det kan antagas, att antalet jordbruk med minst två utomstående sysselsatta i medeltal under beskattningsåret uppgår till i stort sett samma antal som jordbruk med ett taxeringsvärde av lägst 60 000 kronor.

I avvaktan på nya anståndsregler för utövare av jordbruk och skogsbruk av viss omfattning hemställa vi,

att provisoriska regler för till 31 mars taxeringsåret utsträckt tid för avlämnande av självdeklarationer för nyssnämnda grupp av näringsidkare måtte införas.

Stockholm den 22 januari 1949.

Gunnar Lodenius.

Bernhard Näsghård.

Torsten Isaksson.

Lars E. Andersson.

T. J. Näslund.